

NAŠE HLASY

INDEPENDENT CZECHOSLOVAK WEEKLY

NEZAVISLY ČERKOSLOVENSKÝ TÝDENÍK

DIRECTED BY EDITORIAL BOARD
Published weekly by "Our Voice"
Publishing Co., 1265 Queen St. W.,
Toronto, L.E. 6-2135. — Printed by
Litera Printing Co., Toronto.
Subscription: Canada \$ 4.00, all
other Countries: \$ 5.00

Saturday, April 3rd. 1965.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL BY THE POST OFFICE DEPARTMENT.
OTTAWA, AND FOR PAYMENT OF POSTAGE IN CASH.

No. 13. (409) Vol. XI.

Václav Majer:

KOŠICKÝ VLÁDNÍ PROGRAM: DOKUMENT KOMUNISTICKÉ VĚROLOMNOSTI

Na ulicích Moskvy, ruské ženy ještě lopotně odklízely hromady špinavého sněhu, když jsem na jaře před dvaceti léty, ve čtvrtek dne 22. března roku 1945., docházel k budově čs. vyslanectví, kde toho dne ve 2 hodiny odpoledne byla zahájena osudová jednání o programu a o složení nové čs. vlády. Do těch jednání jsem šel nerad, s obavou a jako na popravu.

V Moskvě jsme byli teprve jen několik dnů, ale i to, co jsme za tu krátkou dobu viděli, slyšeli, poznali i zažili, stačilo k zvětšení obav, které někteří z nás měli již v Londýně.

Jednání o programu a složení nové čs. vlády se konalo nejen ve stínu Kremle, ale i ve stínu dohod spojenců z Teheránu a z Jalty a v době, kdy čs. území bylo rapidně obsazováno Rudou armádou, s níž byli na čs. území dopraveni komunističtí agenti, kteří do všech důležitých posic dosazovali spolehlivé komunisty a komunistické kolaboranty.

V poslední knize svých pamětí, která nedávno vyšla, Anthony Eden vzpomíná jaltské konferenci, na níž mocí posedlý Stalin "got what he wanted".

Není pochybnosti, že také na čs. konferenci, konané koncem března roku 1945 krátce po skončení konference v Jaltě, Stalin "dostal to co chtěl" i když do vlastních jednání přímo nezasahoval a na slavnostní večeri v Kremlu slavnostně ujíšťoval presidenta Beneše, že Sovětský svaz se "nikdy nebude vměšovat do vnitřních věcí svých spojenců". - Mohl to snadno slíbit, neboť k tomu vměšování stačili čs. komunisti, kteří nebyli v té době ničím jiným než sovětskými agenty.

Nejenom Stalin, ale také čs. komunisté byli v té době posedlí touhou po moci. Ačkoliv dlouho předstírali nezištné vlastenectví, ochotu k demokratické spolupráci a loyaltitu k prezidentovi Benešovi, připravili pro moskevská jednání svůj vlastní partajní program a trvali na tom, že musí být podkladem jednání programu nové vlády. Tento komunistický program byl ovšem v naprostém rozporu s programem politických a administrativních opatření a s plánem hospodářské obnovy, který byl v Londýně projednán a schválen, netoliko vládou, ale i Státní radou za účasti a naprostého souhlasu komunistických členů Státní rady, kteří ujistili presidenta, vládu i státní radu, že k tomu mají zmocnění komunistického vedení v Moskvě.

Není pravda, že komunisté v Moskvě měli převahu, protože "měli připravený program", zatím co "Londýn program neměl"! Londýn měl dobrý program politický, hospodářský i sociální, ale tento program demokratického čs. exilu, padnul v Moskvě pod stůl, nikoliv proto, že to nebyl dobrý program, nýbrž proto, že to byl program československý a demokratický a hlavně proto, že tehdejší situace vyžadovala a mezinárodně politická dala komunistům do rukou všechny trumpfy.

Ještě než začalo vlastní jednání, shledali jsme, že pro svůj separátní program mají komunisté za jistěn plný souhlas delegace Slovenské národní rady. Když jsem se na to ptal nekomunistických členů slovenské delegace, tak mi tento fakt nejenom potvrdili, ale současně naléhali, abychom nedělali obtíže a program přijali.

Oni prý přišli z domova, znají situaci a my, kteří přicházíme z Londýna si "vůbec nemůžeme představit" co se na území "osvo-

zeném" Rudou armádou děje. A netajili se obavou, že se na Slovensku může státi totéž, co se stalo na Podkarpatské Rusi! Komunisté měli ovšem již také předem zajištěný bezpodmínečný souhlas Fierlingera, jemuž slíbili předsednictví vlády. Také Laušman, Paták a David a částečně i Hála byli pro separátní program komunistů předem získáni.

Ale ani za této situace se nepodařilo komunistům prosadit všechno co měli v plánu! Během jednání, které bylo dlouhé, úmorné, vzrušené a často bouřlivé byli komunisti donuceni k značným ústupkům. Mnohé z toho co měli v programu, byli nuceni vypustit a mnohé z toho co prosazovala "londýnská" skupina bylo do programu, po dlouhé debatě připojeno.

Uvedu, alespoň jeden příklad: V programu se výslovně píše: "Ve své domácí politice bude vláda vycházet ze základního článku čs. ústavy, že lid je jediným zdrojem státní moci... lid bude mít právo na tvoření dobrovolných organizací různých druhů, politických, odborových, družstevních, sportovních a jiných.

Zaručeny budou plně ústavní svobody, zejména svoboda osobní, shromažďovací projevu mínění slovem, písmem i tiskem, domovní, listovní tajemství, svoboda učení a svědomí a náboženského vyznání. Diskriminace občanů republiky z důvodů rasových ne bude připuštěna".

Formulaci posledního odstavce navrhl dr. Jaroslav Stránský, který ji znamenitě odůvodnil a má hlavní zásluhu, že na konec byla komunisty přijata do programu. Když se tak stalo, obrátil se Klement Gottwald na nás s ironickou poznámkou:

"Tak to tedy, pánové máte v programu. Co ještě více chcete?" "Abyste to také dodrželi" - byla naše odpověď.

Komunisté ovšem z celého košického programu na konec nedo drželi zcela nic. Ani to, co bylo v jejich původním programu. Již před únorem program zneužívali a falšovali a po únorovém puči roku 1948, celý program zradili a hodili do starého železa.

Košický program - a to je to, co je nutno zvlášť při dvacátém výročí moskevských jednání zdůraznit - je frapantním dokladem faktu, že komunisté drží dohodu jenom tak dlouho, dokud slouží jejich plánům a cílům.

Košický vládní program je historickým dokumentem věrolovnosti a národní zrady čs. komunistů na čs. národě.

OČIMA AMERICKÉ STUDIJNÍ MISE

H. J. Slípka.

Koncem listopadu a začátkem prosince minulého roku parlamentní mise amerických odborníků projížděla Evropou před i za Železnou oponou. Navštívila sedm hlavních měst: Londýn, Moskvu, Prahu, Budapest, Athény, Madrid a Lisabon a všude s otevřenými očima a citlivými ušima shromažďovala mnohostranný materiál pro návrhy a podněty pro formování americké mezinárodní politiky v nejbližší budoucnosti. Rok 1964 totiž byl tak bohatý na politické a hospodářské dění v Západní i Rudé Evropě, že bylo nanejvýš potřeba, aby se washingtonská "Committee on Foreign Affairs" podívala na věci hodně zblízka a důkladně. Závisí na tom hlavně bezpečnost amerického státu v nejširším smyslu a závisí na tom solidní a reálný zá-

SRP A KLADIVO
ukázka prostných na příští Spartakiádě?

ZMĚNILI SE? OBŽALOVANÝ ŽALOBCE

(Pokračování v serii několika článků)

- jwf -

V Ludwigsburgu má sídlo německý Ústřední výbor pro stíhání válečných zločinců. Vedoucím pátrací služby tohoto výboru je Erwin Schuele, který ve výkonu své funkce sbírá materiál z nacistických archivů. Archivy se nalézají v komunistických zemích a byly až dosud západoněmeckým úřadům ve většině nepřístupné a p. Schuele proto velmi uvítal, když spolu s několika dalšími členy výboru dostal povolení k prozkoumání rozsáhlých archivů ve Varšavě.

Pan Schuele se ihned, 4. února t. r., vydal na cestu. Když vystoupil z letadla na varšavském letišti, byl p. Schuele ihned obklopen novináři a zasypán celou řadou otázek. Několik otázek bylo také nepřijemných. Novináři chtěli totiž vědět, zda je pravda, že pan Schuele byl za války nacistickým soudcem, protěžencem "gauleitera" Murra a nadšeným vykonavačem Hitlerových plánů. Pan Schuele okamžitě všechna tato obvinění kategoricky popřel a později svolal zástupce tisku do hotelu, kde znovu popřel všechna obvinění a zejména zdůraznil, že nikdy nebyl členem ani nacistické strany NSDAP, a ani oddílů S.A.

Když zpráva o prohlášení p. Schueleho byla otiskována v západoněmeckém tisku, představený p. Schueleho, min. spravedlnosti Haussmann, v domění, že jde o tiskovou chybu, opravil zprávu. Pan Schuele prý byl členem NSDAP, členství bylo ale čistě formální a proto nebylo a nemu-

že být proti p. Schueleovi námitka. Pan Schuele také své členství hned při nástupu služby hlásil a není tedy žádných tajností.

Nato svolal p. Schuele novou tiskovou konferenci ve Varšavě. Oprava p. ministra Haussmanna je prý založena na omylu. Je sice pravda, že podal v r. 1937 přihlášku do strany NSDAP; zasadil se, ale o to, aby tato jeho přihláška nebyla projednána a také skutečně nikdy nebyl za člena NSDAP přijat. Nikdy tedy členem nebyl a zcela rozhodně nikdy nebyl členem oddílů SA.

Když se p. Schuele ale vrátil z Varšavy do Ludwigsburgu, byly mu předloženy doklady, z nichž je jasné, že skutečně byl členem NSDAP od roku 1937 a že také byl členem oddílů SA. Pan Schuele zřejmě při pilném prohledávání archivů opomenul prohlédnout archivy s akty o sobě, které jsou ve Stuttgartu.

Pan Schuele tedy vědomně ulehčil pravdu. Stává se tak z žalobce obžalovaný a nám nezbývá, než se ptát: změnili se skutečně?

strany sovětské snaha zaostřit rozhovor na možnosti dalších vztahů hospodářských mezi SSSR a USA. Američtí hosté však k tomu velmi otevřeně kriticky poznamenali, že předem musí být splněny sovětskou vládou některé předběžné podmínky - na př. reálné projednání placení dluhů podle ujednání o "lend - lease" - než americký kongres bude ochoten rozšířit a prohloubit hospodářské vztahy.

Pokud členové mise nahlédli do kremelské kuchyně vnitřních a zevních záležitostí, získali několik zajímavých poznatků. Potvrdili si především, že proces odstalinštění a jistý stupeň liberalisace zasáhl hlavně metody odstraňování nežádoucích politiků a veřejných činitelů. Vypozorovali, že současné vedení vlády je poměrně citlivé vůči tlaku veřejného mínění, jež se projevuje jen v rudimentální formě. Získali přesvědčení, že odstranění Kruščova bylo provedeno pro jeho ukvapenou taktiku, jež nemohla vyhovovat nejvyšší hierarchii strany a nikoli pro jeho strategii ve znamení rovné koexistence. Nástupci Kruščevovi nemají tak dalece jiný strategický program, ale jsou opatrnější v jeho taktickém provádění.

Téměř senačně však zní přesvědčení členů mise, že kolektivní vedení státu Brežněvem a Kosyginem nebude mít asi dlouhého

F. C. Štěrba:

DUBEN

Žertovníček v kápi sedě, který hrstmi cedí deště, rázem pak ze brašny hnědé rozhází slunce jas ještě.

Duben

Neví, zda odpoledne dá čas bezvodý, hádá, zda-li večer šerý hořtnat nechá

v jezerech lijáku z jarní bouřné vody, či západ v slunci dolů stáhne, do peřechy.

Duben

Voda jeho mokrovodnou sestřenicí, zlatné paprsky jsou pak dráty pršíku. kmotra Meluzina jeho harfenicí, vymění barvu v každém milníku.

To je duben.

REPORTÁŽ

Je prospěšná, když spěje k lepšímu a je pravdivá.

Mocné ticho je rozprostřeno nad krajem, kde kdysi volně si větřík pohrával s těžkými klasy a oráč obracel půdu.

Zastaví se poutník s připomínkou minulosti. Kdesi hluboko pod zemí se mu zdá je skrytý ten dávny život.

OTČINA DNES představuje je den veliký revír. Ve zříceninách stodol a stáji se peleši zajáci. Srnčí rodinky vyházejí na pastvu na bývalá ovocná humna. V hustém trávním porostu svítí bílé brízy, které tu zapustily své nenáročné kořeny.

Je zdánlivě paradoxní, zašmodrané toto podání, ale nikdo se za to nemusí stydět, že v zápalu rovnosti a bratrství muselo také něco shořet, aby veřejnost nebyla vyrušena. Někde pod nárazem větru padne zbytek střechy, nebo uvolněná cihla tlumenou ránou za nečlověka dutou ozvěnu. Za temných nocí hvízdá tu vítr v hluzech a do močálů vábí čarodějné bludičky. Vylidnělé dědky a samoty trčí do tmy jako starobylé mohyly, obohacené hejny netopýřů. V pozadí smutné šumění lesů zlomí zbytek odvahy.

Václavské náměstí nasycí národnějšího turistu pouze restaurace Hotel "Šroubek". Nákupní chtivost v celé Praze uspokojí za čs. měnu jen Bílá Labuť. Jediný Tuzex je kouzlem a působí přímo groteskně, když lidé se kupí kolem a troubí na vystavené výrobky, které nejsou nikde jinde k dostání.

Zaprášené autokary vychrlí unavené poutníky v horách, kde s posledními silami se šplhají přírodou. Elevátory, vysuté dráhy a lanovky pravidelně jsou vypnuty z provozu pro hlášené zvýšení povětrnosti. Prohlídky starých hradů a zámků jsou zbytky zašlé slávy.

Když svítí slunce - člověk nemyslí.

První dešťová kapka a za ní přívál vod způsobí zmatek. Co v obyčejném slova smyslu čertovo kopytko nadechle vyvíjet silné dělnické hnutí jen jedním směrem - zapojené na jeden "VELIKÝ CELEK" se projevilo sklíčováním důkazem izolace a ztrátou příroze ných podmínek pro vedoucí postavení, které převzalo Rumunsko. Najde se konec trampotám?

Dnes veřejné mínění zastává názor, že tradičním úsilím novinářských publikací a fotografických záběrů doprovázených myšlenkami humanitní a přátelství se všemi národy - může se dohonit co se zameškalo.

Symbol národního utrpení a bolesti je kardinál J. BERAN - jeho volné vycestování do Říma je náznakem velkého obratu k lepšímu a dávají naději k svobodnému budování kouzelného koutku domova.

trvání a již nyní, přes všechnu obratnou kamufláž je zřejmé, že v zákulisí je veden zápas o mocenské postavení jediného vůdce.

Pravděpodobně právě z tohoto přesvědčení pramení názor účastníků mise, který je vyjádřen v zá-

Pokračování na straně 2.

OČIMA AMERICKÉ STUDIJNÍ MISE

Dokončení ze strany 1.
 věru kapitoly o pohybu v Moskvě. "Nemyslíme, že by Spojené státy měly s důvěrou něco velkorysého měnit na svých vztazích k SSSR, ale mohou nechat otevřené dveře pro rozšíření styku mezi dvěma zeměmi a mohou projevit dobrou vůli ke zkoumání oblastí, v nichž by mohlo dojít k dohodě." A třeba po této radě je přičítáno několik námětů možných jednání, čili z celého referátu oprávněná skepse a nedůvěra.
 Praha.

Do Prahy přijela výprava kongresmanů právě v čas aby na "last-minute" shlédli sponuž vyhlášených 350 ekenních tabulí a demobilovaná auta amerického vyslanec tví. Bylo to, jak známo, dílo afrických studentů, které Novotného vláda vybavuje tučnými stipendii na úkor vládních studentů. Demonstrace provedena na rozkaz z Moskvy byla tedy "spontánní" a škody v dolárech samozřejmě započítává vláda, která se posaradla, aby bezpečnostní orgány na obranu přišly až když huligáni svůj bylo skončeno. Právě v souvislosti s touto událostí se studijní mise přimlouvá, aby čezmi a majetky amerických zastupitelských úřadů byl v zemích, kde již k útokům došlo, na přístě zajištěn jednotkami U.S. Marines, když je zřejmé, že místní bezpečnostní orgány úmyslně nekonají svou povinnost. A ještě jedna faktická poznámka k tomu- to případu je ve zprávě: "... je velmi nápadné, že ke "spontánním" demonstracím afrických studentů koncem listopadu došlo ve dvou zemích komunistického bloku - SSSR a ČSSR - právě jeden den, když mise Moskvu opustila a dva dny před příjezdem do Prahy..."

Jak tato událost na kongresmanů působila lze odhadnout ze skutečnosti, že popis a komentář k tomu zabírá téměř polovinu celé kapitoly o jejich pobytu v Praze. Ostatek se zabývá poznámkami k liberalizačnímu ovzduší československého komunismu a je hlavně soustředěn na chystané radikální změny v národním hospodářství, které, budou-li provedeny, jsou dle mladších, než všechny hospodářské reformy v SSSR. Generální závěr k vývoji v ČSSR vyznívá takto: "Myslíme, že v důsledku zmíněné fermentace, československu by měla být věnována velmi vážná pozornost a co nejdříve tomu jak užít obchodního"

stýku v oblasti nestrategického zboží, aby cíle naší mezinárodní politiky co nejdále pokročily vůči této zemi".

Budapest.
 V Budapešti působily zřejmě příznivě na studijní misi skutečnosti, které se projevují ve veřejném životě, jako důsledky částečného uvolnění policejního režimu. Je to především amnestie pro zadržované rebely z roku 1956 rozhodnutí, že již nerozhoduje stranická legitimace pro získání vyššího vzdělání, liberální pasový zákon, který umožnil více než 250 tisícům cestovat do svobodného světa v minulých dvou letech, z nichž prakticky se všichni vrátili domů.

Přítomnost amerických kongresmanů využili maďarské politické k úsilovné snaze zavést co nejširší expertní styk se Spojenými státy, aby se Maďarsko mohlo vymanit ze závislosti na vývozu a dovozu Sovětského svazu. Je to tiž faktem, že 70 procent maďarského vývozu dosud směřuje na východ.

Na toto úsilí hlavně navazuje závěrečné mínění studijní mise, jež zní: "Zatím co výhledy na rozšíření obchodního styku mezi Maďarskem a USA jsou v přítomnosti velmi omezeny pro samou podstatu možného vývozního zboží maďarského, myslíme, že Spojené státy by se neměly uzavírat možnostem diskuse na tomto poli. Ovšem bylo by třeba především urovnat několik oboustranných problémů na př. požadavky Spojených států vyplývající z válečných škod a znárodnovacích akcí maďarského státu - před jakýmkoli novým pokusem o zvýšený vývoj obchodních vztahů".

Studijní mise v záp. Evropě.
 V západní Evropě, hlavně za pobytu v Londýně, byl středem pozornosti kongresmanů Společný trh. Případný nový pokus o zapojení Anglie do této organizace, kritické problémy NATO a obchodní vztahy východu a západu Evropy. Ze závěru jejich studia ve zmíněných směrech je patrný nejen vrcholný zájem Ameriky na vývoj hospodářského a politického dění západní Evropy, ale i nový postoj Ameriky, jež by byla spíše partnerem, než byh nou silou v tomto dění.

Dokončení přístě

F. C. Šterba:

ZEMĚPISNÁ HRÍČKA.

Rozpomínkou častou na doktora Čížka vzešla v subtropickém zeměpásmu tato dravá zeměpisná hríčka.

Vtoulkal nám do hlavy globusy i atlasy, častoval nás jmény dvojrožců, mamlasy.

Pro něho byl nikdo, kdo neměl atlantu znal mapu světa jak dlaně variantu.

Hory, řeky, jezera, města daleká proň násohlkou, kterou haleká Australii, Indočinu či ostrovy Havaje v maliku měl ostatními prsty za uši nás tahaje.

TĚSNOPISNÁ HRÍČKA

Vzpomínkou na profesora Fryčka vznikla tahle těsnopisná hríčka.

Krácení přerývané, průpysné a samoznaký, s tím vším nebyly, holenku s Fryčkem, žádné fraky.

Černoplášník samoznaký, študácké mu jmé, pro něho byl těsnopis vždy zenitem úrovně.

Že doktor je -Dor, a inženýr -tr, to musel znát každý, kdý s ním chtěl mír.

Děkuji vám, profesore, za tvrdou dresuru, samoznaký dodnes plní notesů mých fůru.

Náčelník vyhověl, načež se Rus bleskurychle sehnul, vytáhl z holinky samopal a všechny křováky postřílel. Angličan i Francouz děkuji svému záchraenci, ale nechápou: "Poslyšte, proč jste je ale nepostřílel hned, bez toho kopnutí? Na to Rus hochlási: "Sovětský čelavjek niet žádný agresor!"

VŮDČÍ ZÁSADY

Obsáhlé usnesení, které je schválilo, není snadné. Pokusíme se shrnout hlavní zásady, tak jak je otisklo RP 30. ledna:

Nový systém poprvé v dějinách komunistické ekonomie značně omezuje úlohu ústředního plánování a spojuje plán se systémem trhu, ve kterém nechá ve značném rozsahu působit zákon nabídky a poptávky. Ústřední orgány budou vypracovávat dlouhodobé rámcové plány perspektivní na 10 až 15 let. Z tohoto plánu budou odvozeny detailnější plány pětileté. Z nich budou vypracovány konkrétní plány na každý rok. V rámci tohoto systému bude ovšem do základu přepracován mechanismus hmotné zainteresovanosti a odpovědnosti podniku, jejich vedácké výsledky podniků se napříště do jisté míry budou odrážet v příjmech všech jednotlivých zaměstnanců. Výsledky již nebudou měřeny plněním výrobních úkolů, nýbrž zároveň podle toho jak podnik hospodaří finančně.

Ústřední orgány již nebudou jednotlivé podniky řídit a kontrolovat systémem ukazatelů, nýbrž pružně pomocí ekonomických nástrojů jako je úvěr, úrok, zisk a ceny. V této souvislosti se zavádí systém tří druhů cen: pevných cen surovin a základních životních potřeb, pružných cen, které se budou moci pohybovat v rámci stanovené horní a dolní hladiny a konečně v učitých odvětvích bude zaveden systém volných cen, diktovaný nabídkou a poptávkou. Cenový systém má vést k optimálnímu výrobnímu nákladům a bude se ohlížet na světové ceny a světovou technologickou úroveň.

Významnou novinkou je značné rozšíření pravomoci vedoucích jednotek při hospodářských rozhodnutích o výrobě. Nový systém dále povoluje větší pohyb pracovních sil a chce podnitit větší hospodářskou soutěž mezi jednotlivými výrobními celky a v distribuci. Dalším podnětem k větší soutěži má být dovoz zboží z ciziny, který již nebude vázán na souhlas výrobních podniků.

Zahraniční obchod se má stát nástrojem, který podnití iniciativu a změni strukturu výměny zboží. Má přispět k z výšení technologické úrovně vývozu a učinit vývoz sechopným soutěže na světových trzích. Vývozní podniky se mají podílet na devizovém zisku a některé z nich budou moci obchodovat s cizinou přímo.

Hlavním úkolem národních výrobní bude zajištění služby a místní výrobu, která bude muset soutěžit s výrobou družstevní.

Pokud se týká celkové struktury hospodářství, nový plán zřizuje koncernové podniky u vertikálně organizovaných hospodářských jednotek velkého rozsahu a trusty podniků stejného oboru. Vedení koncernu, nebo trustu bude nejvyšším orgánem řízení, odpovědným za rozvoj svého sektoru, za zásobování trhu a za nejhospodárnější využití svěřených prostředků. Vedoucí, který ponese plnou zodpovědnost za svůj sektor, bude zároveň mít větší pravomoc při volbě, přesunu a o propouštění svých podřízených.

Významnou roli má sehrát státní banka, jejímž nástrojem je úvěrová politika. Nový systém přemění též mzdovou strukturu a zavede postupně systém premií.

Nový hospodářský model bude zaveden postupně. Podrobné zásady mají být vydány nejpozději do 30. června 1965. Do konce roku mají být připraveny i nové zásady pro řízení zemědělství a dopravy. Organizační reforma výrobní základny má být dokončena v první polovině tohoto roku a do konce roku mají být vyřešeny zbývající problémy. V hlavních úsecích hospodářství mají být nové zásady zavedeny v roce 1966. V tomto roce bude zahájen nový pětiletý plán 1966 - 1970. - FEC.

YAROSLAV HUEBER

ADVOKÁT a NOTAR

347 BAY STREET

Suite 210

Toronto 1

Tele. Bkpm 8-3334 - 927-1194

Frant. Les:

POLITICKÉ A MRAVNÍ DŮSLEDKY OBCHODU ZÁPADU S VÝCHODEM

Kdyby se byl kdokoli z nás vyslovil před patnácti léty pro obchod s komunisty, byli bychom ho vyloučili ze svého středu. To též by se bylo stalo každému státu svobodného světa, který by se byl k obchodování s komunisty snížil. Dnes se tato otázka stala předmětem častých debat, přední exilový měsíčník o ní espořádal anketu, a hlasy státníků svobodného světa jsou rozděleny. Otázkou se zabývá zahraniční výbor Spojených států pod vedením senátora Fulbrighta, který prohlásil, že je nutno zbavit se starých mytů. Ve Spojených státech, které nejdle vytrvávají ve svém odporu, ozývají se vlivem hlasy pro odstranění nřákoněných předpisů proti obchodu s komunistickými státy. Problém tedy existuje a je nutno se jím zabývat.

Uvahy těch z nás, kteří jsme proti obchodu s východem, zabývají se dvěma možnostmi: buď se opravdu změnil poměr v komunismu, je možno s ním obchodovat - a my jsme zatvzeli ve svém postoji, že je to nemravné. Nebo se změnil postoj světa vůči nemravnosti, který trvá příliš dlouho, než aby se neotupila měřítka, a aby komunistická propaganda neměla úspěch.

Zabýváme se především prvnou možností: změnil se poměr v komunismu? Ano, změny nastaly. Suad je dost poměrně o vánočních, je možné si šetřit několik let na auto, jeti na výlet s Čedokem do Rumunska, kardinál smí vycestovat z Československa. Nezměnilo se však nic, proč jsme opustili svou zemi. Opovice není dovolená, vládní samozvaná třída, komunistická strana je neomylná, v minulosti se spáchaly omnyly jen na komunistech, otroci se Moskvě, plody české a slovenské práce jdou na podporu afrických komunistů, hranice jsou stále zaminovány, kardinál nesmí zůstat ve své vlasti, protože odmítl slibit věrnost režimu, jméno Masaryka nesmí být s úctou vysloveno. Na mezinárodním poli kryje komunismus svůj vývoj heslem "mírového soužití". Neúčinný jediný ústupek z posic, které získal, Korea, Vietnam, Laos, Berlín, Kuba, jsou stále děmajícími ohnisky. Svobodný svět nikde nezískal zpět ani píď půdy, z které ustoupil Stalinovi, nemluvě o prestiži, ztracené u Suezu a v Maďarsku.

Poměry v komunismu se nezměnily, pokud jde o svobodu člověka. Nadále jde o režim, založený na násilí a proti vůli občanů, o režim nemravný.

Změnil se tedy postoj světa vůči nemravnosti. Tu je patrný rozdíl ve vytváření veřejného mínění v demokracii a diktatuře.

Komunistická diktatura nadále tvrdě vynucuje zásadní postoj vůči západu. Staví před zrazené a zklamane občany možnost trochu lepšího materiálního blahobytu ještě v tomto pozemském životě. A občané se na tuto jiskru naděje materiálního zlepšení upírají. Od západu zlepšení nepřijde.

V demokracii je to jiné. Není nutnosti po stálém napětí. Napětí unavuje, a unavené volič volí ty, kteří jim slibují klidnější život, spolupráci s diktaturou, chráněné úžasnou vojskou a materiální převahou svobodného světa. V takovém prostředí přijdou k slovu ti, kteří tvrdí, že je lepší žít v klidu, dobovovat se s nepříteli, usilovat o mír. Soudí, že obchodem se zvýší životní úroveň pod komunistickým režimem, a že blahobyt komunistů se budou bát o svoji úroveň a budou se vyhýbat konfliktu.

Toto myšlení je zcela založeno na západním, demokratickém pojetí vlády. Jeho zastánci se domnívají, že "spokojení" občané v komunismu mohou vyjádřit svou vůli, ovlivňovat vládu a přinutit i k dalšímu uvolňování doma i za hranicemi. To je tragický omyl. Komunistická vláda se

vrhne do nebezpečných podnikání bez ohledu na blahobyt občanů neboť má prostředky, jak je držet na uzdě. O jejich hlasy a vůli se nemusí starat. Jejím prvním cílem není blahobyt občanů, nýbrž vítězství komunismu ve světě.

Mimoto blahobyt ještě nestací na ovlivnění politického přesvědčení. Mezi námi, ve světě blahobytu, žijí komunisté, kteří věří v komunistickou diktaturu a komunistické ovládnutí světa přesto, že mají svobodný přístup k informacím o špatnosti komunistického režimu a o svobodě na západě, a vidí blahobyt prostého člověka na západě. I ve svobodě však velí komunismus. Zlepšení životní úrovně také neudělá dobrou demokracii z těch, kteří se domohli slušné životní úrovně tím, že rozkradli majetek zavěšených.

Kdyby bylo pravdou, že lze odlákat satelitní režim obchodem, bylo by jisté, že politicky důsledně ponížito na nejcitlivější místě pro Ameriku: na Kubě. To se však nestalo, a Spojené Státy považují nadále za neúspěšnější zbraň proti komunismu ve svém sousedství hospodářskou blokádu.

Amerika obchodovala se Sovětským svazem už po prvé světové válce. Američtí inženýři vybudovali továrny v Rusku a Ford dovažel automobilní bloky. Nato američtí inženýři byli vypoklonkováni. Později v době krise a Spojené Státy považují nadále za neúspěšnější zbraň proti komunismu ve svém sousedství hospodářskou blokádu.

Jiným argumentem pro obchodování se satelity je případ Titova Jugoslávie. Je faktem, že rozvoj obchodních styků se západem pomohl Titovi v jeho boji o samostatnost jeho komunistické strany. Kdyby nebylo podpory západu, byl by býval Tito vydán na pospas komunistickému bojkotu, jeho režim by se asi byl zhroutil a možná padl do rukou moskevským pomahačům. To se nestalo a Tito zaplatil za pomoc západu především tím, že přestal pomáhat řeckým komunistům, jejichž povstání se pak zhroutilo. Bylo však pomoci svobodnému světu? Byly v Jugoslávii utvrzeny zásady, na nichž stojí svobodný svět? Případ Džilasův je odpovědí, do jaké míry jsou tamní občané svobodní. Jen do té míry, pokud nekritizují vedoucí komunistickou stranu, hospodářský systém a diktaturu. Posilování Titova režimu dále znamenalo konec všech nadějí na svobodu těch upřímných přátel západu, kteří dosud žijí v Jugoslávii. Znamenalo to posílení socialistického způsobu hospodářství, posílení "nové třídy" komunistické hierarchie. Neboť svobodný svět v jeho případě udělal kompromis, vzdal se části svých zásad v důvěře, že rozleptá imperium svého nepřítel. To se částečně podařilo, ale také byl narušen zásadní postoj USA, které před tím nikdy nepodporovaly komunismus. At je ústup sebe lépe odůvodněn, je to ústup. Titova posice mezi nezaujatými státy se dalece zlepšila, a na konec v zásadních otázkách bude vždy předsádek komunistů a pak si teprve vzpomene na pomoc západu v době nouze, která již dnes pomáhla.

Dokončení přístě

JOHN GREGOR

Dovoluje si oznámiti, že opět provádí veškerý Plumbing

Heating, opravy a nové

práce, pod firmou

QUALITY PLUMBING & HEATING COMPANY

Volajte LE 3-8396

J. KOHOUT VYPRÁVÍ.

V New Yorku je těžko dostat vstupenku do divadla na dobrou řadu. V mnoha divadlech je vyprodáno na rok napřed. Po My Fair Lady je takovým převyprodaným slágrem Funny Girl. Aby někdo nechal lístek do divadla propadnout, to se nestává.

Při jednom představení Funny Girl ředitel divadla hned při prvním jednání zjistí, že jedno sedadlo v druhé řadě napravo je neobsazené. O přestávce celý rozcílěný zavolá biletáře, zda-li neví, proč je sedadlo prázdné. Uváděč se ptá dámy, která sedí na vedlejším sedadle, zda-li náhodou neví, proč se návštěvník nedostavil. Ona mu celou tu záhadu vysvětlila. "Koupila jsem si tyhle dva lístky před rokem v předprodeji pro sebe a svého muže", řekla. "Ale manžela se mnou dnes bohužel nemohl jít. Zemřel". "A to jste nemohla sebou vzít přítelkyni?" ptal se uváděč. "Jistě máte dobrou přítelkyni?" "Ale ovšem, že mám moc dobrou přítelkyni Barbaru". Ale ona nemohla jít dnes se mnou. "Proč to?" "Ona je totiž dnes na pohřbu mého manžela!"

Sovětský čelavjek...

Angličana, Francouze a ruské vojsko zajali v africké prale se křováci. Náčelník slíbil každému, že splní jeho poslední přání.

Angličan: Prosim, abyste při konzumování mého těla laskavě použili nože a vidličky!

Francouz: Chci strávit poslední hodinu s nejkrásnější ženou vašeho kmene.

Rus: Chci, abyste mě pořádně kopli do zadku.

MOSKEVSKÉ LÉTO 1965.

12 března bylo v Bělehradě oznámeno, že autor "Moskevské léto 1964", uveřejněného v jugoslávském literárním časopise "DELO", byl na příkaz Tita zatčen. Naše obavy se potvrdily: Dr. Michajlo Mihajlov je nový "případ Džilas" a to v roce, kdy se v Lublani má konat v červenci světový P. E. N. kongres. Nemá být jeho podmínkou propuštění Mihajlova i Džilase? Pokračujeme v zkráceném překladu Mihajlovy reportáže ze Sov. Svazu.

"Před rokem řekl Chruščov, že v redakcích lit. časopisů leží desetitisíce románů, povídek, novel a memoárů z prostředí sov. internčních táborů: není to ani tolik, uvážíme-li, že za 30 let bylo posláno do těchto táborů 8-12 milionů osob. Ačkoliv z tohoto obrovského počtu vyšlo jen několik prací (Musíme s tím být opatrní), řekl Chruščov, začínají se otáčené práce napadně podobat analým inkvizice Filipa II. Ačkoliv "rehabilitovaných", kteří měli štěstí a přežili rok 1936-37 a dostali se z táborů, nechť si mlčí, Pr. sov. vládu jsou tu jenom dvě možnosti: buď je poslat zpátky do táborů, nebo je nechat mluvit. K tomu dochází. Po knize o Denisovičovi jsou to hlavně paměti armádního generála A.V. Gorbátova, uveřejněné v čís. 3-5 v "Novém míru". Gorbátov popisuje sov. žaláře a tábory, v nichž se zdržoval před 2. válkou na základě udání. (Potvrzuje tak práci českého exilového autora Dr. Poláka o táborech, .p.p) Gorbátov jmenuje příjmení jmeny osob, které ho mučily, a které jsou stále na svobodě. Jeden z nich se jmenuje Stolbunsky. "Dosedl jsem jeho lůžko, když mne zbítlého a zkrvaveného vynášeli od výslechu: "Ty jsi ještě podpíšeš. Při třetí výslechu jsem si přál zemřít... Na těžkou práci byli posíláni "nepřátelé lidu", na lehčí kriminální zločince. "V horách se vleče v délce 4 km dlouhá řada vychrtlých lidí, spíše stínů, kteří vlečou s posledními silami dříví. Lidé klopýtají, padají, vstávají a opět padají..." O ženských táborech Gorbátov píše: "I když jsme nic nespáchali, ale spoň nás z něčeho obvinili, ale tyto nešťastnice byly obětmi ukrutného a nezakryvaného sebevdomí..." Problém, který se dosud stále obchází. Je to problém občanů, kteří dávno před 1936 byli aktivní proti stalinismu a říkali pravdu o situaci v Sov. Svazu. Tito lidé jsou stále pokládáni za zločince a "zradce", ačkoliv to všechno se již tiskne v sov. časopisech.

V Sov. Svazu je dvojaký poměr jak k stalinismu, tak k bojovníkům proti němu. Po jedné straně je stalinismus odsuzován a prohlášen za zločinecký, po druhé je právě tak odsuzován anti-stalinismus. Jeden kandidát M. G. A. mi řekl: "Rehabilitovali pouze svoje lidi, ale co je s těmi, kteří nebyli členy strany?" Rodina dosudne formulář s jmenem a úřední potvrzení rehabilitace, to je vše. Nikdo se nedoví, kdy a jak "rehabilitovaný" skončil. Nejsou žádné možnosti zjistit to. V SSSR je málo rodin v nichž alespoň jeden příslušník nemusí být "rehabilitován", nespokojenost s touto likvidací stalinismu je všeobecná. Všichni jsou přesvědčeni, že boj proti stalinismu teprve začíná a jsou optimističtí. Je sympatičké, že sovětský tisk stále méně píše o fašismu a o nacistických táborech a vyhýbá se srovnání.

Jednoho večera byl jsem ve studentské koleji na Leninových kopcích. Popíjeli se, hrálo se na kytaru a zpívali jsme písne Bulata Okudžava. Na tento večer nikdy nezapomenu. Přišel mezi nás mladý Sibirjak a nedal se dlouho prosit. Neustál jsem, že vůbec něco takového v Sov. Svazu existuje: byly to písne vězňů veselé, bezadné i cynické. Mluvil z nich Rusko Tolstoj a Dostojevský, nic umělého jako v našich, ale syrové, často prosté, vždycky hluboké, hudební a tragické. Zrodily se v hlubokých tajgách, někdy u ohniště v lesích, kde se obřadně zhluboval a vykořisťovali lidé. Nezapomeneme, že museli denně naslouchat, že tato země je kolébkou socialismu, matička pracujících celého

světa a nejsvolobdnější země na světě. Jedna dlouhá písne končí: "Žijte sto let, soudruh Staline. I když tu musím chciout, musí stoupnout výroba oceli přes hlavy obyvatel této země..." O třetí písne o Magadana poloostrově Kola, který je pokryt koncentráky. "Budíž prokletá Kola (nazývaná hvězdou ráje). Ztratím tu smysly. Neboť odtud není návratu. Mnohé jsou žertovné. Jedna z nich, vznikla asi po 1936 končí: "Polibme se koleny. Promiň mi malou radost. Začínáme se podobat lidem. Ještě jednou je vzkršení..." Teprve v poslední době mají odvalit studenty, kteří jsou ve všem první, tyto písne veřejně zpívají. Měl jsem první příležitost z návštěvníků vzít je na pás a přivést je do Jugoslávie. Je to bezesporu nejvýznamnější národopis současnosti a je pochopitelné, že vznikl právě v Rusku. Tyto tábory, v nichž podle statistických srovnání bylo ročně 8-10 milionů osob, byly živou pádnu pro lidovou tvorbu. Jistě se budou zpívat celé století, až budou smět být zpívány veřejně. Tyto písne ruského lidu budou slyšeny, zda se o nich bude psát nebo budou-li zatajeny.

Jedné neděle jel jsem v doprovodu mého oficiálního průvodce na daču dnes nejpopulárnější mladé ruské básničky Běly Achmadulinu. Její dača je ve Vatušino, 36 km od Moskvy, v nádherném hustém lese. Žije tam s manželem, prosaikem Jurij Nagibinem celý rok. To dělá mnoho bohatých Moskvánů. Byli jsme přijati v komfortní a vkusně zařízené vile, vyzdobené obrazy a sochami mladých moderních ruských umělců, kteří ještě veřejně nevystavují. Básnička je pěkná mladá dáma s tatarskými rysy, v kalhotkách a sportovní košili s cigaretou v ústech. Naprosto nesovětský dojem, proto je její fotografie asi tak často na stránkách evropských a amerických listů. Vyprávje se, že polovina moskevských studentů je do Achmadulinu zamilována. Nabídl nám americké cigarety, to platí v Moskvě jako zvlášť elie a za hodinu vyprávěla tolik, o sobě, že jsem o ní mohl napsat biografii. Jejím učitelem byl Pasternak, Mandeschlam Cvetaeva. Běle vzali v ústí list pro nějaký přestupek: muž nadával a ztratil ho také. Nyní musí do Moskvy jezdit autobusem. Běle recitovala na terase z její nové knihy "Poem o dešti". Poesie v Rusku se pohybuje k modernismu: Chlebnikov, Bělí, časný Majakovský, Pasternak. V prose obdivuje Pousta. V sousedství je dača Boudareva, narozen 1924, ze školní lavice šel do války a po návratu nemohl dělat kompromisy s vlastním svědomím a dostal se do kritického postoje ke skutečnosti. Jeho největší román je zatím "Ticho", 1962, v němž popisuje hroznou situaci studentů v době "kultu", zatýkáni v době trockismu a pronásledováni kosmopolitismu v umění. Pastovský knihu označil za "velký projev občanské statečnosti" s Bondarevem vyplil jsme v jeho rozsáhlé a pohodlné dače lahev koňaku a polemizovali jsme o filmech Antonioniho. S o n e d e m Bondareva je Vladimir Tendryakov, příslušník tzv. 60. generace, jehož pozoruhodnou sociálně kritickou hru "Bílý prapor" hrájí právě v Bratislavě. Drama bylo napadeno sekretářem pro ideologické otázky v ÚVKS, Iljičovem. Tendryakov vyprávje, že byl skoro nedávno zatčen, v jednom hotelu v provincii, kde jeho spolupáček pokládal jeho filmy pro cigaretovou špičku za jedové ampule a alarmoval politickou policii. Ta se omluvila, protože sovětský tisk píše stále o ameri-

VIKTOR ŠKLOVSKÝ

Je jeden z největších kritiků, literárních teoretiků historiků našeho století, básník a prosaik, spisovatel s grandiozní a univerzální kulturou, největší ruský srovnávací vědec a nejnadanější ruský esejista, vyvolal každou knihu prudkou polemiku a dlouhodobé spory. Dlouhá léta byl ignorován a tlačen do pozadí a jeho knihy vyšly teprve po 1956. Bydlí v Peredelkino, kde je také pochován Pasternak. Jeden návštěvník nám řekl, že máme hledat 3 jedle a mezi nimi je básníkův hrob. Ptáme se žen na hřbitově: "Pasternák, je to ten letec? Ještě další dva lidé ani nevěděli, kde je Pasternakov hrob, ani kdo byl. Oficiální myšlení nese ovoce. Konečně jedna žena nás dovedla ke hrobu, na němž právě dělníci připevňovali mramorovou desku. Nevěděli, kdo ji věnoval. Sklovskému jsem vyprávěl, že v Remisově románě "Rybník" 1908, jsem objevil místa, které jsou zároveň idemická s Kafkovým "Procesem". Důležitá složka v dušním sov. životě je magnetofon, není drahý a vlastní ho zvláště mnoho mládeže. S jeho pomocí putuje od města k městu všechno, co nepřináší tisk a rozhlas. To platí i o nejznámějším muži této obři země-chansonierovi Bulat Okudžavovi, který při vlastním doprovodu na kytaru zpívá své písne. Jeho sláva je přírodní, nikoliv umělé vyrobená, tisk o něm mlčí: ale jeho písne jsou zpívány po celém Rusku. Jeho desky nebyly povoleny, ale jeho písne vyšla Radio Waršava a také ruský vysílá v Mnichově "Radio Liberty". Je narozen 1924, jeho otec byl v době velkých čistek zastřelen jako "japonský špión" a jeho matka byla v 19 letech poslána do koncentráku, odkud se vrátila 1936. Před rokem kritizovala "Pravda" jeho román "Bud pozdraven, můj záku". Za hranicemi ještě nebyl. Přijde-li pozvání z Polska nebo z SSSR, odpoví za něho Svaz spisovatelů, že nemá čas.

ILJA EHRENBURG

První vidím v Moskvě stěny přeplněné moderními obrazy: Picasso, Chagall, Braque, to je jeho byt. Je to mladý stařec, oči i jazyk mu žhavě blýská, při výborých kubánských cigaretách a pravé turecké kávě. "Je vidět, že Jugoslávie je socialistická země, slyšel jsem, že jste vydali mého "Julio Jurenito" a nedostal jsem ani výstik". Po 35 letech vyšla kniha také v Rusku, s vynechanou kapitolou o návštěvě u Lenina v Kremli. "Všichni naši nakladatelé jsou pomešklí, říká básník. Po říjnové revoluci vláda svoboda lidských vztahů, dnes je tu rozvod těžší než v Itálii. Ze zahranických filmů jsou vystřiženy všechny vnější scény. Já se už nic nebojím, jsem starý, říká Ehrenburg a otevřeně se vysmívá Chruščovovi, který tehdy ještě vládl. "Ten viděl první ženský akt na podzim 1962 na výstavě modernistů." Se Stalinem jen jednou telefonoval a jednou ho viděl z blízka. Misto jedné hodiny jsem zůstal tři..."

Dr. Mihajlov navštívil ještě redaktora literárního časopisu Nový Mir V.I. Lakšina, 35 letého, typického intelektuála, brilantního obránce Solženizina a jeho knihy o Ivanu Denisovičovi. Celý sovětský tisk Lakšina napadl za tuto obranu. "S takovými administrativními kroky už nám nemůže dneska nikdo nic udělat a útok na každého z nás je útokem také na šéfredaktora Tvardovského, který hraje významnou úlohu v liberalizačním procesu sovětského života". Docházelo až 150 souhlasných dopisů deníků, které nebyly uveřejněny. V Sov. Svazu se dnes říká: "Řekni mi, jak se díváš na Ivana Denisoviče a řeknu Ti kdo jsi časopis "Forum" nedostal - censuru je tam stále obezřelá!"

Přeložil Dr. Jar. Meštan

KOHONOVO KVARTETO PROPAGUJE ČS HUDBU

V posledních dnech byly newyorské noviny plny kritik o výkonech Kohonova smyčového kvarteta. Kritické se vesměs shodli, že jeho výkony jsou brilantní, jak provedením technickým, tak také pojetím reprodukování děl. Však ne nadarmo bylo Kohonovo kvarteto počteno hudební cenou za nejlepší prezentaci kvarteta od Albana Berga... Nás však Kohonovo kvarteto zajímá také po jiné stránce. Ačkoliv žádný z jeho členů není československého původu, zamílovali se do Bedřicha Smetany i do Antonína Dvořáka a popularizují v Americe jejich komorní díla. Pro koncert československé společnosti pro vědy a umění na Kolumbijské univerzitě nastudovalo Kohonovo kvarteto "Druhý smyčový kvartet od Bedřicha Smetany" - dílo, které bylo až dosud v Americe skoro neznámé. Nyní na turné po celé Americe není skoro koncertu, na kterém by tento Smetanův kvartet nehrál.

V posledních čtrnácti dnech uspořádali Kohonovci jednak sérii Dvořákových koncertů v Městské koncertní síni na Manhattanu, jednak v Museu na Staten Islandu. Kohonovo kvarteto nastudovalo všechny komorní skladby Antonína Dvořáka, i ta kvarteta, která byla neprávem na západě opomí-

jena. A skládalo s nimi obrovský úspěch. Zejména objevitelsky na hudební veřejnost působil fragment kvarteta, které Ant. Dvořák začal psát roku 1881, ale nedokončil prakticky víc, než první větu. Dnes ovšem nikdo neví, proč se Mistr rozhodl skladbu nedokončit - ale fragment, jak jsme jej slyšeli od Kohonova kvarteta září melodiemi a překypující hudební invencí.

Téměř na každém svém koncertu při cestování po Americe hraje Kohonovo kvarteto Smetanův kvartet číslo dvě v D-moll, zatlačený do pozadí neprávem kvartetem "Z mého života", který je v Americe velmi populární. V programech koncertu Kohonova kvarteta se připomíná, že hlavní objevitelkou tohoto hudebního klenotí byla paní Charlotta Garriguová-Masaryková, později "první dáma" československé republiky.

Ta byla první, která upozorila na genialitu tohoto díla v Masarykově revue "Naše doba" obsáhlou studií a dokázala, že Mistrový koncert, prováděný v době, kdy již Smetana byl duševně chorý, ne máji s původní skladbou nic společného. Tak rodačka z Brooklyna dala české hudbě cenný dar, když se jí podařilo rozluštit zmatenou partituru Smetanova kvarteta.

ROBERT KŮRKA

Robert Kůrka, rodák z Chicaga, patří mezi nejnadanější americké skladatele. Bobužel zemřel velmi mlad na leukemii. V Evropě i v Československu je Robert Kůrka znám jako skladatel komické opery "Dobry voják Švejk". Je to dílo geniální. A málokdo z hudebních kritiků si uvědomil, proč Kůrka tak podivuhodně instrumentoval své dílo pro orchestr. Vlastně to nebyl ani orchestr, ale česká venkovská muzika, jak ji mladický Robert slyšel, když v Chicagu chodil s rodiči na české taneční zábavy: dvoje housle, klavír, čili šebeneč, trumpetu, nebo dvě trumpety, tenorová a basová a k tomu basa, která tvrdí muziku. Jedinou licenci, kterou si tu Kůrka dovolil byly tympány. Dokonce několik tympánů místo obligátního českého bubnu ve venkovských kapelách. Ovšem znát Kůrku jen jako skladatele "Dobrého vojáka Švejka", značně skresluje jeho muzikální profil. Kůrka skládal věci velmi vážné. Tak na příklad začátek Furianta, ukazuje, jak se inspiroval hudbou Bedřicha Smetany nejen podle titulu, ale i podle tempa a kontrastu - i když samozřejmě v nejmodernějších kompozičních polohách. Ale jak vážně se zamýšlel nad úkolem moderního skladatele, ukazuje několik vět, které R. Kůrka napsal ke své symfonické skladbě, inspirované Shakespearovým "Césarem". Symfonický epilog k Shakespearově hře "Julius César" je vlastně komentář k tomuto dramatu ve formě muzikálu dvacátého století. Je to pokus vyjádřit hudebně všechny politické motivy, které hra o Juliu

Césarovi obsahuje. Mně osobně se César podle Shakespearova dramatu jeví jako neúspěšný politický idealista, který byl vystaven úkladům brutálního a cynického spiknutí. Nejhorší ovšem na tom je to, že proléváním krve, potoků krve, se nic nerozhřešilo. Naopak, život po zavraždění Césara byl ještě horší, než byl před tím. Je to vlastně drama hrstky demagogů, kteří intrikují nejen proti Césarovi, ale také jeden proti druhému. A hlavně intrikují PROTI LIDU. Nakonec mají úspěch jen v tom, že ve velkém rozzárají smrt.

Myslím, že nikdo nemůže popřít aktualitu tohoto námětu dnes ve 20tém století. Současné politické poměry světa mě donutily komponovat tuto skladbu. Při komposici byl ovšem hlavní problém, jak vyjádřit Césarovo drama v osmi nebo devíti minutách a při tom se vyhnout monotónosti. Proto jsem do skladby vložil takřka romantickou melodii, lyrickou melodii Césarovu - a myslím, že je to melodie politická, hodící se i pro nás současný život. To ostatní, co skladba obsahuje, je jen drsná skutečnost intrikánů, demagogů a utlačovatelů lidu. Tak velká drama, jako je Shakespearův "César", nás, moderní lidi, ani tak neskličují, jako nám dávají důležitou a poučnou lekci pro naše dvacáté století. Účelem mé skladby bylo podtrhnout hudebně tuto lekci. A proto jsem komponoval "Epilog k Césarovi".

Jak je vidět z citovaných slov, byl Robert Kůrka nejen skladatelem, ale také filozof. i. h.

Ak chcete kúpiť lebo predat nehnuteľnosti v Toronte obratťe sa na

MICHAEL J. VLČKO,
Realtor
1 Sorauren Ave. pri Queen W.
Telefon 533.2288
Člen
"Toronto Real Estate Board"

PROCK INSURANCE AGENCY

14 Conrad Avenue
Toronto 4
Tel. 537 - 2631
AUTO - POŽAR - BONDY
Dopravní a všeobecné pojištění
Výhodnější a levnější podmínky
Auto - financování

Připravujete se na cestu kamkoliv, nebo plánujete pozvat své drahé z Československa?

LETADLEM MIAMI pouze \$154.00
MEXICO " \$199.00

Zavolejte neb navštivte Mrs. L. VESELY

VESELY & GREBEN
TRAVEL AGENCY

360 Bathurst St.
Toronto 2B
Tel. EM. 3-4366

